

TURNAROUND

Fagbevægelsens virksomheder er blevet guldrandede forretninger

Af Gitte Redder | @GitteRedder

Onsdag den 17. februar 2016, 05:00

Del:

Overflødigt fedt er skåret væk, og man kan ikke længere loppe den af, hvis man driver virksomhed i fagbevægelsen. Ekspert fastslår, at fagbevægelsen med succes spiller med på konkurrencesamfundets betingelser. Professionaliseringen i A/S Fagbevægelsen giver nu overskud hos blandt andet kursusstedet Konventum, ligesom det lille plastickort LO Plus er blevet en succes.

I årtier har LO-Skolen i Helsingør lagt hus til et væld af kurser, konferencer og faglig-politiske arrangementer. Her gør tidligere S-formand Helle Thorning-Schmidt klar til pressemøde i august 2012.

Foto: Foto: Keld Navntoft, Scanpix

For første gang i mange år var der i 2015 overskud på LO-skolen, der nu hedder Konventum. Forsikringsselskabet Alka buldrer derudad med nye kunder og vækst. For syvende år i træk kårede danskerne i 2015 Arbejdernes Landsbank til Danmarks bedste bank, og banken præsterer år efter år tilfredsstillende millionoverskud.

Det samme gør Folkeferie.dk, der også er på vej med et overskud for 2015. Og så er der LO-fagbevægelsens seneste business-opfindelse, fordelskortet LO-Plus.

Mere end 200.000 elektrikere, håndværkere, smede og sosuer bruger nu det lille plastickort jævnligt og får klækkelige rabatter på alt fra bilreparationer til nye briller og ferier. Dermed er også LO-Plus blevet en guldrandet forretning.

Efter årtier, hvor mange af arbejderbevægelsens virksomheder var nødlidende økonomisk, driver man nu topprofessionelle virksomheder på markedsvilkår, forklarer professor og arbejdsmarkedsforsker på Aalborg Universitet Henning Jørgensen.

Tidligere kunne man godt få en stilling i en af de kooperative virksomheder og loppe den af. Det kan man slet ikke i dag.

Henning Jørgensen, professor og arbejdsmarkedsforsker

»Tidligere tog fagbevægelsen ikke markedet helt alvorligt, og man kunne godt køre en kooperativ forretning med underskud. Den går ikke i dag, hvor fagbevægelsens top siger til nej til underskud. Virksomhederne i A/S Fagbevægelsen skal klare sig på konkurrencevilkår og skal drives professionelt,« siger Henning Jørgensen.

Overflødig fedt skåret væk

Der er mange årsager til den øgede professionalisering af fagbevægelsens forretninger, anfører han. En af dem er simpel økonomisk nødvendighed. Titusindvis af medlemmer er forsvundet, og dermed er kontingentindtægter i millionklassen forsvundet ud af fagbevægelsens budgetter.

»Man har skåret alt overflødig fedt væk og samtidig sagt, at her kalkulerer vi ikke med underskud nogle steder,« siger han.

Der er også sket et kulturskifte i fagbevægelsen i forhold til, hvem der skal stå i spidsen for forretningerne. Tidligere var det vennetjenester og ikke altid fagligt funderede forfremmelser, der lå til grund for, hvem der blev udpeget til en direktørpost.

Dårlig ledelse var ifølge Henning Jørgensen ikke noget særsyn i fagbevægelsens virksomheder for ti og tyve år siden.

»Men i takt med professionaliseringen er det kun folk med forstand på tingene, der bliver ansat. I dag bliver man kun udpeget til direktørposter, hvis man har kompetencerne i orden. Tidligere kunne man godt få en stilling i en af de kooperative virksomheder og loppe den af. Det kan man slet ikke i dag, hvor man skal være med på beatet og levere vækst og være innovativ på samme tid,« fastslår han.

Fagbevægelsen en del af konkurrencesamfundet

Skåret ind til benet var der ikke nogen anden vej end at professionalisere driften af fagbevægelsens virksomheder, pointerer Henning Jørgensen.

»For det kan jo ikke være rigtigt, at man skalter og valter med medlemmernes penge på en ufornuftig måde,« siger han.

Underskudsforretninger og dårligt drevne virksomheder ville havne på forsiden af aviserne og give negativ omtale til fagbevægelsen, og det vil man selvfølgelig undgå, påpeger Henning Jørgensen.

»Fagbevægelsens top i er dag kørt med på konkurrencesamfundets betingelser ved at sige, at man kun involverer sig i aktiviteter, der er bæredygtige på et markedsøkonomisk grundlag,« siger han.

Nye tider på LO-Skolen

LO-Skolen i Helsingør er et rendyrket eksempel på, hvordan en af fagbevægelsens klassiske kursusvirksomheder i dag drives på almindelige konkurrencevilkår. Efter nogle år med røde tal på bundlinjen fik LO-Skolen i 2008 en ny selskabskonstruktion. LO-Skolen tog navneforandring til Konventum og blev en erhvervsdrivende fond.

I dag skal kursus- og konferencestedet klare sig på kommercielle vilkår og uden nogen fast, årlig driftsstøtte fra LO.

Vi bliver rigtig skuffede, når nogle fagforbund vælger andre conferencecentre, der ikke har overenskomst. Og vi bliver ærgerlige og irriterede, når de forhandler pris og glemmer, at vi ikke kan blive billige, hvis vi skal leve op til vores mål.

Marina Hoffmann, administrerende direktør for Konventum, tidligere LO-Skolen.

Og det er lykkedes Konventum at lave det, som private virksomheder kalder en turnaround, fortæller administrerende direktør Marina Hoffmann.

»I 2015 kommer vi ud med et lille overskud på regnskabet for første gang siden 2009. Det er rigtig godt,« siger hun og noterer, at årsomsætningen i 2015 lå fire millioner over omsætningen forrige år.

Konventum udbyder kurser for tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter og andre fagligt aktive på tværs af både LO- og FTF-fagforbund, og det betyder, at politibetjente, teknikere, rengøringsassistenter og HKere mødes på kryds og tværs af faggrænser.

Derudover vælter det ind med private kunder, der afholder diverse møder og kurser på Konventum. Dansk Erhvervslivs flagskibe Grundfos og Novo Nordisk står på kundelisten side om side med mange statslige styrelser, kommuner og regioner. Derudover har Konventum også været hjemsted for internationale konferencer om blandt andet sundhed.

Og endelig er der i dag mulighed for at leje sig ind og holde konfirmationsfest, bryllup eller andre private fester på Konventum. Det er blevet en god indtægtskilde og står i dag for knap en tredjedel af indtægterne.

»Vi har åbnet os op overfor andre kunder og tilbyder en bred vifte af ydelser. Det giver pote,« siger Marina Hoffmann.

“ Jeg har siddet i mange bestyrelser gennem tiden, men jeg har aldrig siddet i en bestyrelse, hvor jeg syntes, at underskud var acceptabelt.

Kim Simonsen. Forbundsformand for HK og bestyrelsesformand i ALKA og Konventum

Forbundsformand for HK Kim Simonsen er bestyrelsesformand for både Konventum og forsikringsselskabet Alka. Han kalder det en gammel nyhed, at Alka og Arbejdernes Landsbank har overskud.

»Jeg har siddet i mange bestyrelser gennem tiden, men jeg har aldrig siddet i en bestyrelse, hvor jeg synes, at underskud var acceptabelt. Men vi er blevet mere omkostningsbestemte og professionelle,« siger han.

Når Konventum nu kommer ud med overskud, handler det også om, at bestyrelsen har haft et stramt fokus på omkostningssiden, pointerer Kim Simonsen.

Plastickort er god forretning

En helt anden type forretning er rabatkortet LO Plus, der blev lanceret for ti år siden. I de første år blev det nye plastickort i pungen, og kun en brøkdel af lønmodtagerne svingede magnettriben, når de købte ferieophold eller nye dæk til bilen.

Men nu er LO Plus blevet et stærkt kort for fagbevægelsen, fortæller administrerende direktør Henrik Feldborg fra firmaets domicil i Alka-bygningen i Taastrup.

»En husstand med to voksne og to børn kan typisk spare 6.000 kroner om året ved at bruge LO Plus-kortet, og for øjeblikket går det hurtigt med både at få nye brugere og nye leverandører,« siger han.

“ Vi har nogle etiske retningslinjer, der er i tråd med fagbevægelsens værdier, som alle vores samarbejdspartnere i LO Plus-programmet skal overholde.

Henrik Feldborg, administrerende direktør LO Plus.

Ud af de 800.000 LO-medlemmer, der har et LO Plus-kort, bruger hver fjerde i dag kortet aktivt. LO-medlemmerne kan score rabatter, når de tanker benzin hos Shell, køber boremaskiner i Silvan eller handler hos andre af firmaets cirka 250 samarbejdspartnere.

»Vi er på en og samme tid en forretning, der skal løbe rundt og give overskud, men samtidig er vi ikke sat i verden for at tjene penge. Vores overskud skal bruges til at skabe endnu flere fordele for medlemmerne, så det giver endnu mere værdi at være medlem af en fagforening,« siger han.

App giver digitale muligheder

Sidste år lancerede LO Plus en App til smartphonen, som 100.000 LO-medlemmer allerede har downloadet. App'en giver overblik over alle rabatordninger, og med den i hånden kan togkonduktøren og industriteknikeren med det samme se, hvor mange penge han kan spare.

LO Plus kortet fungerer også som et elektronisk medlemskort for medlemmer af 13 LO-forbund. På magnetstriben på kortet står alle oplysninger om for eksempel éns medlemskab af 3F, NNF eller Dansk Metal. På samme måde giver App'en adgang til, at både LO Plus og éns eget fagforbund kommunikerer direkte til medlemmet.

»App'en har udviklet os helt vildt og giver uanede digitale muligheder. App'en er en kæmpe gevinst for både os og forbundene, fordi vi kan kommunikere direkte med medlemmerne. Det er et gratis gode for medlemmerne, og et fantastisk moderne værktøj for os til at give den bedst mulige service,« siger Henrik Feldborg.

A/S Fagbevægelse med overenskomst

Udover at både nye og gamle LO-forretninger i dag drives på markedsvilkår, har de også en anden fællesnævner – nemlig at der skal være overenskomst internt og hos eksterne kunder og samarbejdspartnere.

»Vi har nogle etiske retningslinjer, der er i tråd med fagbevægelsens værdier, som alle vores samarbejdspartnere i LO Plus programmet skal overholde,« understreger Henrik Feldborg.

Fagbevægelsens top i er dag kørt med på konkurrencesamfundets betingelser ved at sige, at man kun involverer sig i aktiviteter, der er bæredygtige på et markedsøkonomisk grundlag.

Henning Jørgensen, professor og arbejdsmarkedsforsker.

Selvom Konventum i Helsingør skal virke på markeds-mæssige vilkår i konkurrence med andre kursus- og conferenceudbydere, adskiller virksomheden sig fra de rent kommercielle, fremhæver Marian Hoffmann.

»Vi driver også Konventum efter fagbevægelsens værdier. Det betyder, at alle vores ansatte er omfattet af en overenskomst, ligesom vi prioriterer medarbejderudvikling og uddannelse. Når folk er ansat på ordentlige vilkår i køkkenet, rengøringen og andre steder i virksomheden, ligger vores udgifter højere end konkurrenterne, og derfor er det benhårdt at få overskud,« siger hun.

Vi er mere end en forretning

Marina Hoffmann understreger, at hun ikke fremfører en klagesang over, at det er dyrt at drive forretning på overenskomstmæssige vilkår. Tværtimod mener hun, at Konventum skal bruge sit ideologiske udspring i arbejderbevægelsen som et konkurrenceparameter for at lokke nye kunder til og fastholde gamle.

»Vi er en forretning, og vi bliver målt på, om vi kan drive forretning. Men vi er også meget mere end det. Vi ansætter folk på overenskomst, vi udvikler uddannelser indholdsmæssigt og

pædagogisk, vi køber økologiske varer og handler ind lokalt og vi ansætter blandt andet kokkeelever og tjenerelever for at påtage os et uddannelsesansvar,« siger hun.

Et af de nye tiltag i 2016 bliver at ansætte en faguddannet baker, så Konventum kan servere hjemmebagt brød. Derudover har man også folk i fleksjob og jobrotation, ligesom Marina Hoffmann sammen med Erhvervsforeningen i Helsingør arbejder på højtryk med at finde åbninger for at få asylansøgere i arbejde.

Foreløbig kommer en gruppe kvindelige asylansøgere fra det nærliggende flygtningecenter hver tirsdag til kaffe og kringle og får forskellige oplæg om det danske samfund.

»Udover at byde på et godt frokostbord skal vi tilbyde vores kunder kvalitet på alt, hvad der handler om faciliteter, indhold og værelser. Når vi samtidig vil være visionære og arbejde med udgangspunkt i fagbevægelsens værdier, er det svært at presse priserne under gennemsnittet i markedet,« konstaterer hun.

Skuffet over brok

Så meget desto mere ærgrer det Marina Hoffmann, når hun engang imellem bliver ringet op af faglige topfolk, der brokker sig over prisen og efterlyser ekstra rabatter. Kæden hopper af for nogle fagforeninger, der på den ene side kræver overenskomster og høje standarder og på den anden side forlanger kurser og overnatninger til discountpriser.

»Vi bliver rigtig skuffede, når nogle fagforbund vælger andre conferencecentre, der ikke har overenskomst. Og vi bliver ærgerlige og irriterede, når de forhandler pris og glemmer, at vi ikke kan blive billigere, hvis vi skal leve op til vores egne målsætninger om løn- og arbejdsvilkår og alt det der,« siger hun.

Indimellem kunne Konventums leder godt savne mere opbakning og forståelse for, at LO-skolen nok opererer som en privat aktør, men med respekt for fagbevægelsens værdier.

»Jeg vil gerne appellere til, at fagforbundene holder fast i nogle af de ting, der er unikke for fagbevægelsen. Vi er et særligt hus, og det skal vi værne om. Men hvis vi skal have råd til hele tiden at være på forkant, kræver det også, at de faglige organisationer ser os som en forretning, der har en vare, som de ikke skal presse ned i pris,« siger hun.

Fagforeninger er ikke kun en forretning

Arbejdsmarkedsforsker Henning Jørgensen pointerer, at det er de politisk valgte fagbosser, der bærer ansvaret for, at der ikke er konflikt mellem de kapitalistiske markeds kræfter og nogle vigtige hensyn til for eksempel overenskomster.

»Det er vigtigt at have skoler, der er drevet professionelt. Men samtidig skal de give mulighed for at udvikle uddannelser og pædagogik ude fra éns værdimæssige ståsted,« siger han.

Henning Jørgensen fremhæver blandt andet, at netop for en udbyder af kurser til en blandet målgruppe af faglærte, ufaglærte og kortuddannede skal der sættes ekstra ressourcer af til pædagogisk udviklingsarbejde.

Samtidig advarer han mod, at fagbevægelsen bliver så forhippede på at drive forretninger til økonomisk overskud, at de glemmer, at fagbevægelse ikke kun er forretning.

»Der kan være nogle økonomiske fordele ved at gøre brug af LO Plus og bestille lidt billigere ferier. Men det er en sidegevinst ved at være medlem, ikke hovedgevinsten,« siger Henning Jørgensen.

Tidligere tog fagbevægelsen ikke markedet helt alvorligt, og man kunne godt køre en kooperativ forretning med underskud. Den går ikke i dag.

Henning Jørgensen, professor og arbejdsmarkedsforsker.

Han minder om, at lønmodtagerne melder sig ind i et fagligt fællesskab, der handler om meget mere end økonomi. Blandt andet henviser han til den store APL-undersøgelse fra sidste år, der viser, at lønmodtagerne vil solidaritet og faglige fællesskaber, når de melder sig ind i en fagforening.

Medierne koster penge

Med til historien om fagbevægelsens forretninger hører også A-pressen. Og A-pressen er stadig en underskudsforretning, hvor LO hvert år punger ud med milliontilskud til drift af blandt andet Ugebrevet A4 og Avisen.dk, der er gratismedier.

Mediemarkedet er trængt, og her har fagbevægelsens top valgt at sige, at der skal være råd til at sætte en dagsorden.

Copyright © 2014 | Ugebrevet A4

Islands Brygge 32D | 2300 København S | T: +45 27837130 | E: [Kontakt os](#)